

เคยสงสัยไหมว่าทำไมราคาสินค้าชนิดนี้มีราคาเท่านี้
ชนิดนั้นมีราคาเท่านี้ ?

แล้วราคาสินค้าถูกกำหนดจากอะไร ?

ทำไมบางครั้งราคาสินค้าก็เพิ่มขึ้น บางครั้งก็ลดลง ?

กลไกราคาทำงานอย่างไร ?

อุปสงค์ อุปทาน และดุลยภาพ

Demand & Supply

(Demand)

- อุปสงค์ หมายถึง ปริมาณเสนอซื้อ (quantity demanded) สินค้าและบริการ หรือปริมาณสินค้าและบริการที่ผู้บริโภควางแผนที่จะซื้อในช่วงเวลาหนึ่ง ณ ระดับราคาหนึ่ง
- องค์ประกอบของอุปสงค์
 - มีความต้องการ (want)
 - มีความเต็มใจที่จะจ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าและบริการ (Willingness)
 - มีความสามารถที่จะซื้อ (Ability)

ปัจจัยกำหนดอุปสงค์ ประกอบด้วยหลายปัจจัยที่สำคัญได้แก่

- ราคาสินค้าชนิดนั้น (price of good)
- ราคาสินค้าชนิดอื่นที่เกี่ยวข้อง (the price of related goods)
- รายได้ของผู้บริโภค (income)
- รสนิยมของผู้บริโภค (Taste)
- การคาดคะเนราคาสินค้าในอนาคต (expected future prices)
- จำนวนประชากร (population)

- อุปสงค์ต่อราคา
 - พิจารณา P, Q
- อุปสงค์ต่อรายได้
 - พิจารณา I, Q
- อุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่น หรืออุปสงค์ไขว้
 - พิจารณา P ของสินค้าชนิดหนึ่ง กับ Q ของสินค้าอีกชนิดหนึ่ง

(Price Demand)

- หมายถึง ปริมาณเสนอซื้อ สินค้าชนิดใดชนิดหนึ่ง ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ณ ระดับต่างๆ กันของ ราคาสินค้า โดยกำหนดให้สิ่งอื่นๆ คงที่
- ปัจจัย/ตัวแปรที่เกี่ยวข้องในการพิจารณา
 - ตัวแปรนำ : ราคาสินค้า (P)
 - ตัวแปรตาม : ปริมาณเสนอซื้อ (Q)

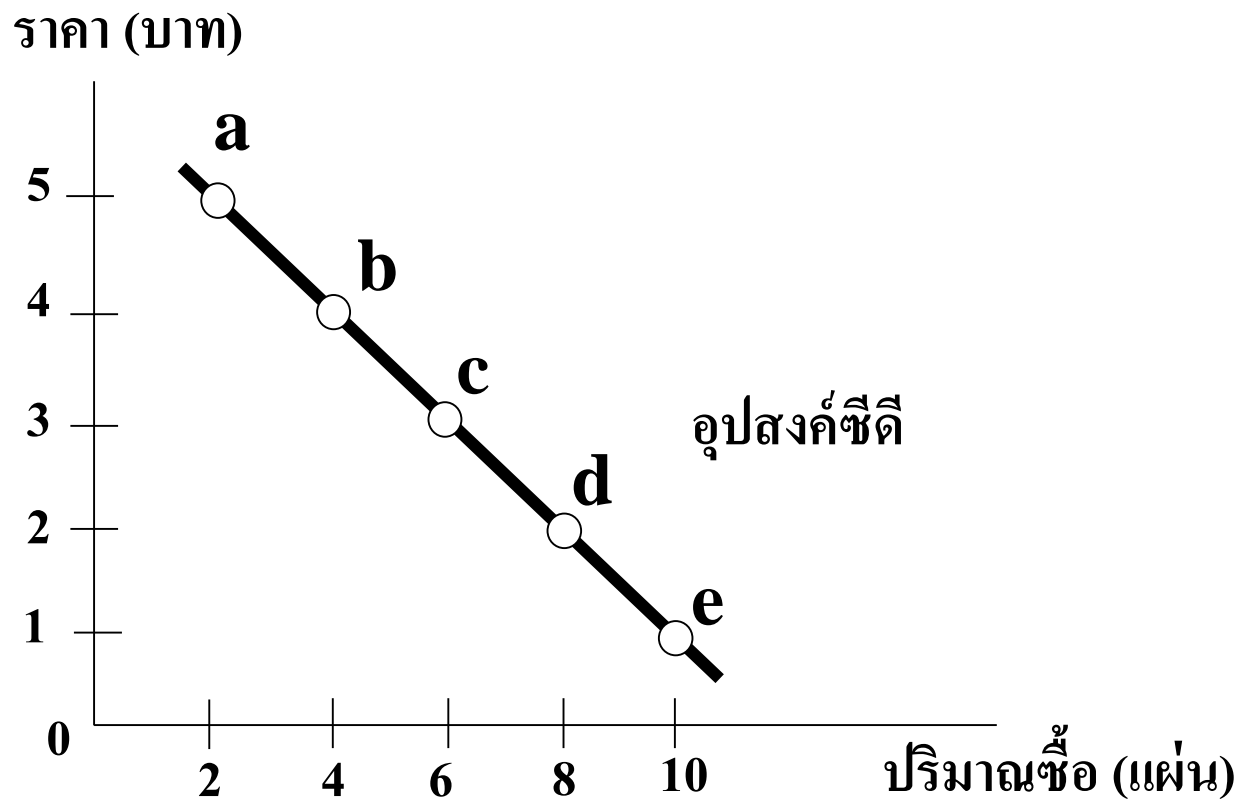
(Law of Demand)

- ปริมาณซื้อและราคามีความสัมพันธ์ในทางตรงข้ามกัน
 - $P \uparrow \rightarrow Q \downarrow$
 - $P \downarrow \rightarrow Q \uparrow$
- พิจารณาในรูปของ
 - ตารางอุปสงค์ (demand schedule)
 - เส้นอุปสงค์ (demand curve)
 - สมการอุปสงค์ (demand equation)

(demand schedule)

- ตารางแสดง
ความสัมพันธ์
ระหว่างปริมาณ
เสนอซื้อสินค้ากับ
ราคาสินค้าระดับ
ต่างๆกัน

จุด	ราคา (บาท)	จำนวนซื้อดี (แผ่น)
a	1	10
b	2	8
c	3	6
d	4	4
e	5	2

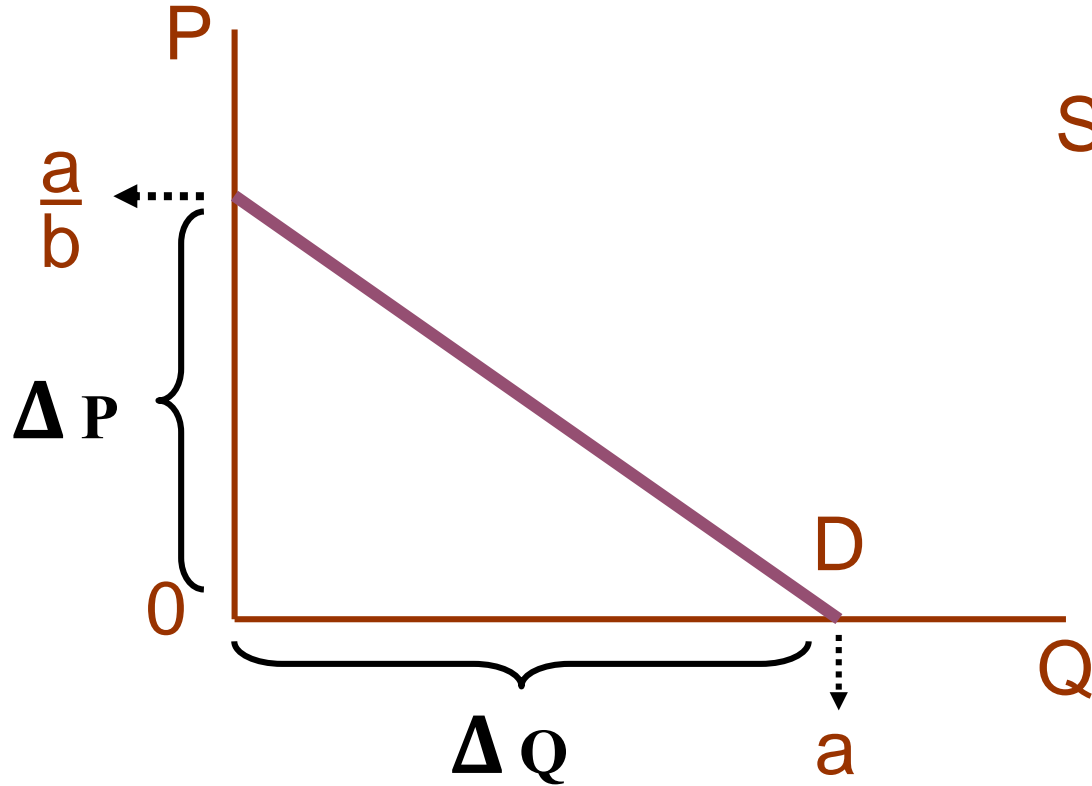
(demand equation)

- สมการที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเสนอซื้อสินค้ากับราคาสินค้า
- กำหนดให้ P = ราคาสินค้า
 Q = ปริมาณเสนอซื้อ
 a, b = ตัวเลขสัมประสิทธิ์, ค่าคงที่

$$Q = f(P)$$

$$Q = a - b P$$

$$Q = a - bP$$

$$\begin{aligned} \text{Slope} &= - \frac{\triangle P}{\triangle Q} \\ &= - \frac{a/b}{a} \\ &= - 1/b \end{aligned}$$

- ผู้บริโภคทั่วไป : $P \uparrow \rightarrow Q$ และ $P \downarrow \rightarrow Q \downarrow \rightarrow \uparrow$
- ผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าเพื่อแสดงออกซึ่งความเด่นหรือเหนือผู้อื่น
 - สินค้าที่ผู้บริโภคกลุ่มนี้ต้องการ : สินค้าที่มีราคาสูงมาก ๆ
 - สินค้าราคาสูง ยิ่งเป็นที่นิยมของลูกค้ามากขึ้น ดึงดูดให้มีผู้เสนอซื้อมากกว่าเมื่อมีระดับราคาต่ำ
- $P \downarrow \rightarrow Q$ และ $P \uparrow \rightarrow Q$
- เช่น รถยนต์ เครื่องประดับ $\downarrow \rightarrow \downarrow$

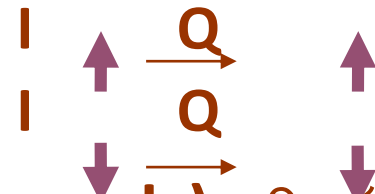
- ผู้บริโภคที่มีความเชื่อว่าคุณภาพของสินค้ามีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกับราคาสินค้า
 - คุณภาพดีก็ต่อเมื่อสินค้ามีราคาสูง เช่น เสื้อผ้า กระเป๋า รองเท้า ของ **brands** ดังต่าง ๆ
 - เมื่อราคาสินค้าลดลง ผู้บริโภคกลับลดการซื้อลง เช่น เสื้อยืดตัวละ 59

(Income demand)

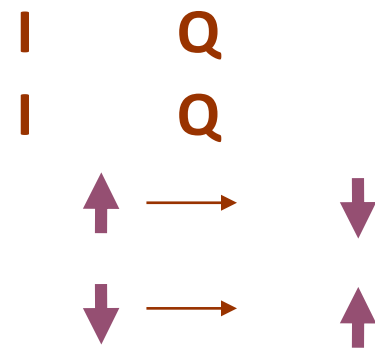
- หมายถึง ปริมาณเสนอซื้อ สินค้าชนิดใดชนิดหนึ่ง ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ณ ระดับต่างๆ กันของ รายได้ โดยกำหนดให้สิ่งอื่นๆ คงที่
- ปัจจัย/ตัวแปรที่เกี่ยวข้องในการพิจารณา
 - ตัวแปรนำ : รายได้ (I)
 - ตัวแปรตาม : ปริมาณเสนอซื้อ (Q)

การพิจารณาตามชนิดของสินค้า

- สินค้าปกติ (normal goods) : ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเสนอซื้อกับรายได้จะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

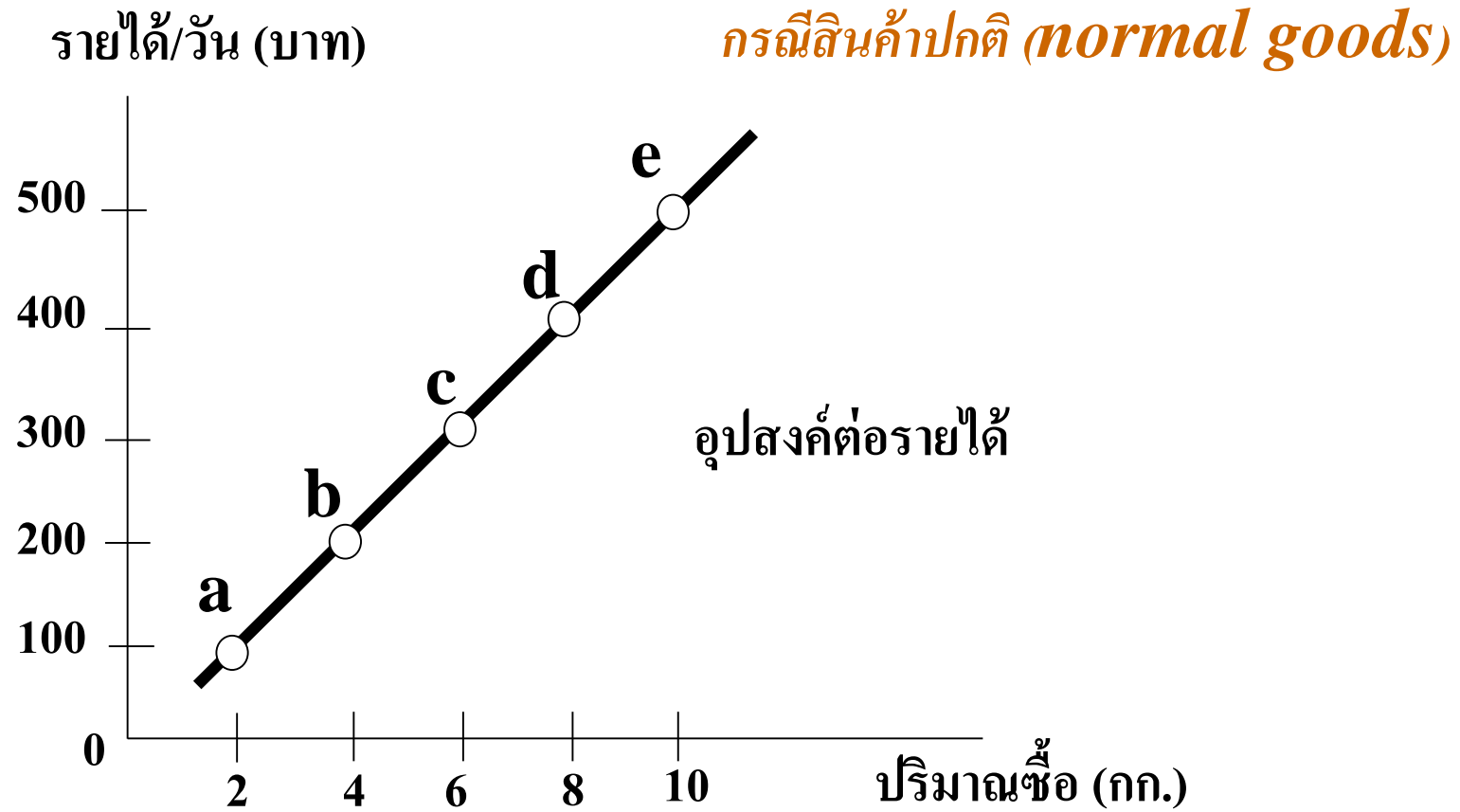

- สินค้าด้อย (inferior goods) : สินค้าที่ปริมาณเสนอซื้อจะลดต่ำลง เมื่อผู้บริโภคมีรายได้สูงขึ้น (ไม่ได้หมายถึงสินค้าคุณภาพต่ำ)

- ตารางแสดง
ความสัมพันธ์
ระหว่างปริมาณ
เสนอซื้อสินค้ากับ
รายได้ระดับ
ต่างๆกัน

จุด	รายได้/วัน (บาท)	จำนวนเงาะ/วัน (กก.)
a	100	2
b	200	4
c	300	6
d	400	8
e	500	10

กรณีสินค้าปกติ (*normal goods*)

- สมการที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเสนอซื้อสินค้ากับรายได้

• กำหนดให้ I = รายได้

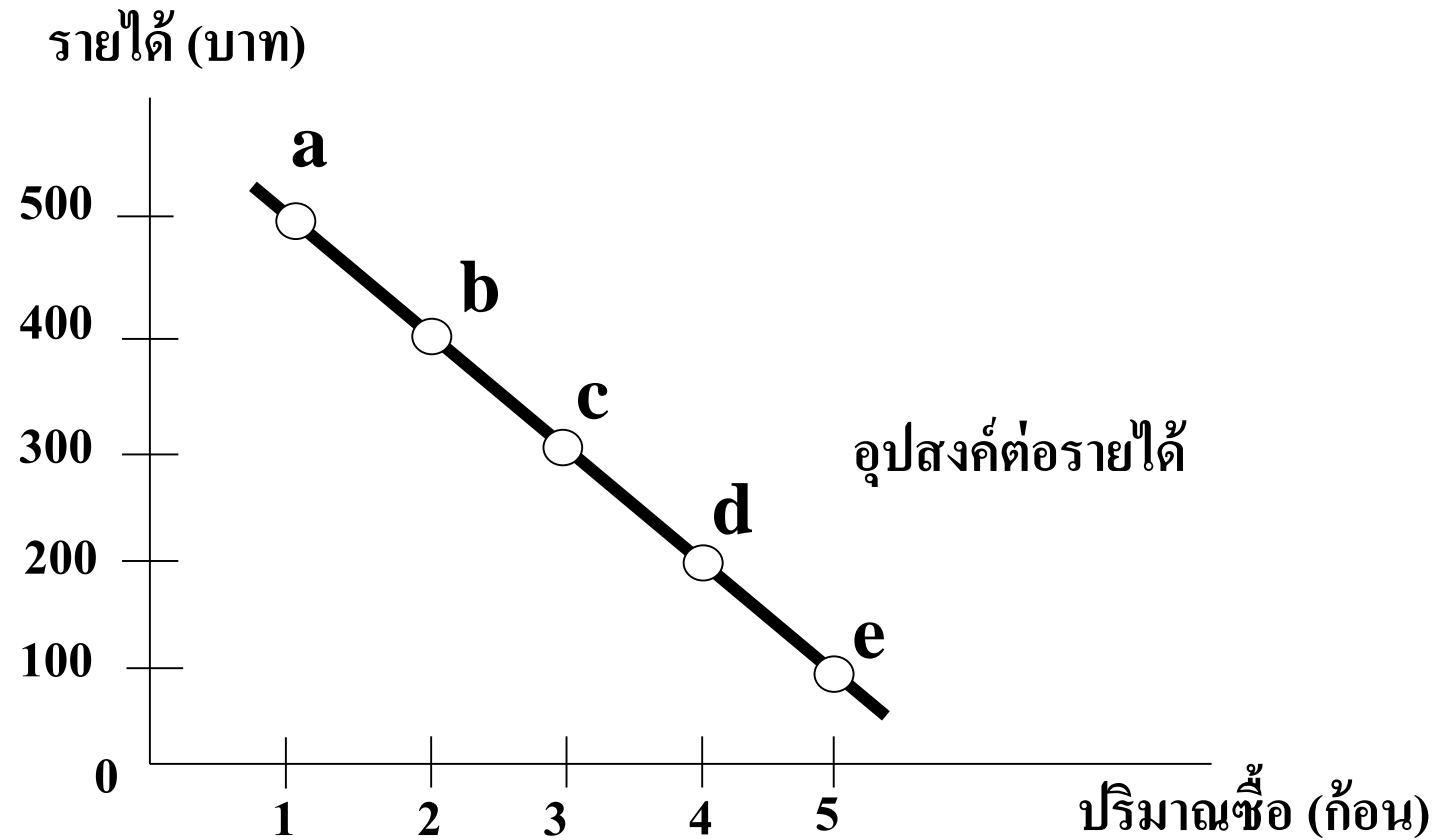
Q = ปริมาณเสนอซื้อ

$$Q = a + bI$$

- ตารางแสดง
ความสัมพันธ์
ระหว่างปริมาณ
เสนอซื้อสินค้ากับ
รายได้ระดับ
ต่างๆกัน

จุด	รายได้ /วัน (บาท)	จำนวนสบู่นกกระจอก/ เดือน (ก้อน)
a	100	5
b	200	4
c	300	3
d	400	2
e	500	1

กรณีสินค้าด้อย (*inferior goods*)

กรณีสินค้าด้อย (*inferior goods*)

- สมการที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเสนอซื้อสินค้ากับรายได้
- กำหนดให้ $I =$ รายได้
 $Q =$ ปริมาณเสนอซื้อ

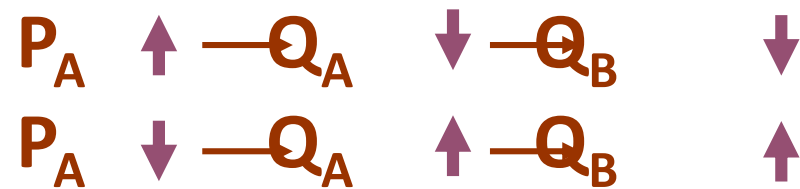
$$Q = a + b I$$

(Cross demand)

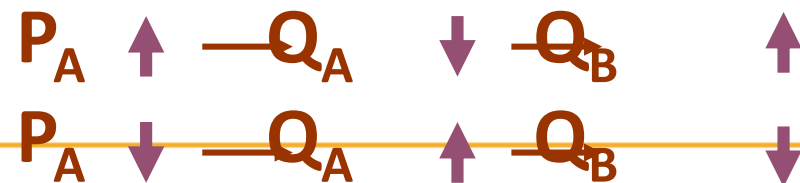
- หมายถึง ปริมาณเสนอซื้อ สินค้าชนิดใดชนิดหนึ่ง ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ณ ระดับต่างๆ กันของ ราคาสินค้าชนิดอื่น โดยกำหนดให้สิ่งอื่นๆ คงที่
- ปัจจัย/ตัวแปรที่เกี่ยวข้องในการพิจารณา
 - ตัวแปรนำ : ราคาสินค้า **A** (P_A)
 - ตัวแปรตาม : ปริมาณเสนอซื้อสินค้า **B** (Q_B)

การพิจารณาตามชนิดของสินค้า

- สินค้าที่ใช้ประกอบกัน (complementary goods) : ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเสนอซื้อสินค้าชนิดหนึ่งกับราคาสินค้าอีกชนิดหนึ่งจะเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม

- สินค้าที่ใช้ทดแทนกัน (substitute goods) : ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเสนอซื้อสินค้าชนิดหนึ่งกับราคาสินค้าอีกชนิดหนึ่งจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

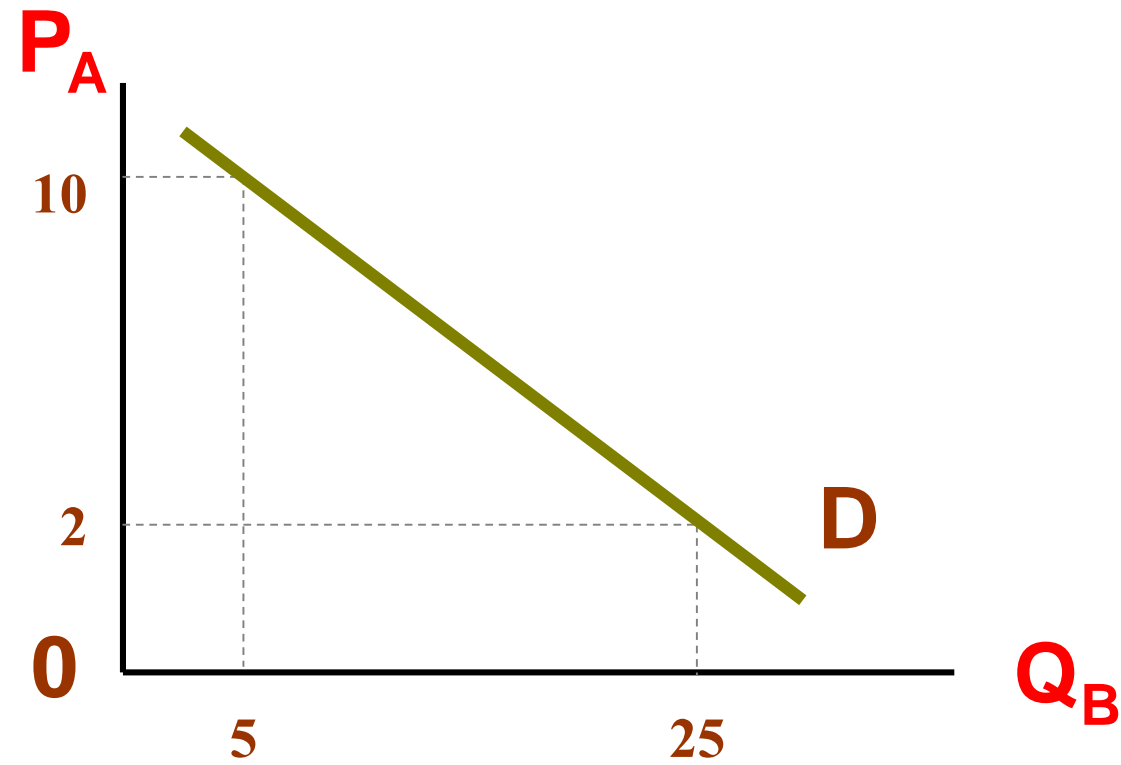

กรณีสินค้าที่ใช้ประกอบกัน

- ตารางที่บอกให้รู้ว่าปริมาณเสนอซื้อสินค้าที่กำลังพิจารณาอยู่ (สินค้า B) ณ ระดับต่างๆ กันของราคาสินค้าชนิดอื่น (สินค้า A)

P_A	Q_B
10	5
8	10
6	15
4	20
2	25

กรณีสินค้าที่ใช้ประกอบกัน

กรณีสินค้าที่ใช้ประกอบกัน

- สมการที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเสนอซื้อสินค้าชนิดหนึ่งกับราคาสินค้าอีกชนิดหนึ่ง (ทิศทางตรงกันข้าม)
- กำหนดให้ P_A = ราคาสินค้า A
 Q_B = ปริมาณเสนอซื้อสินค้า B

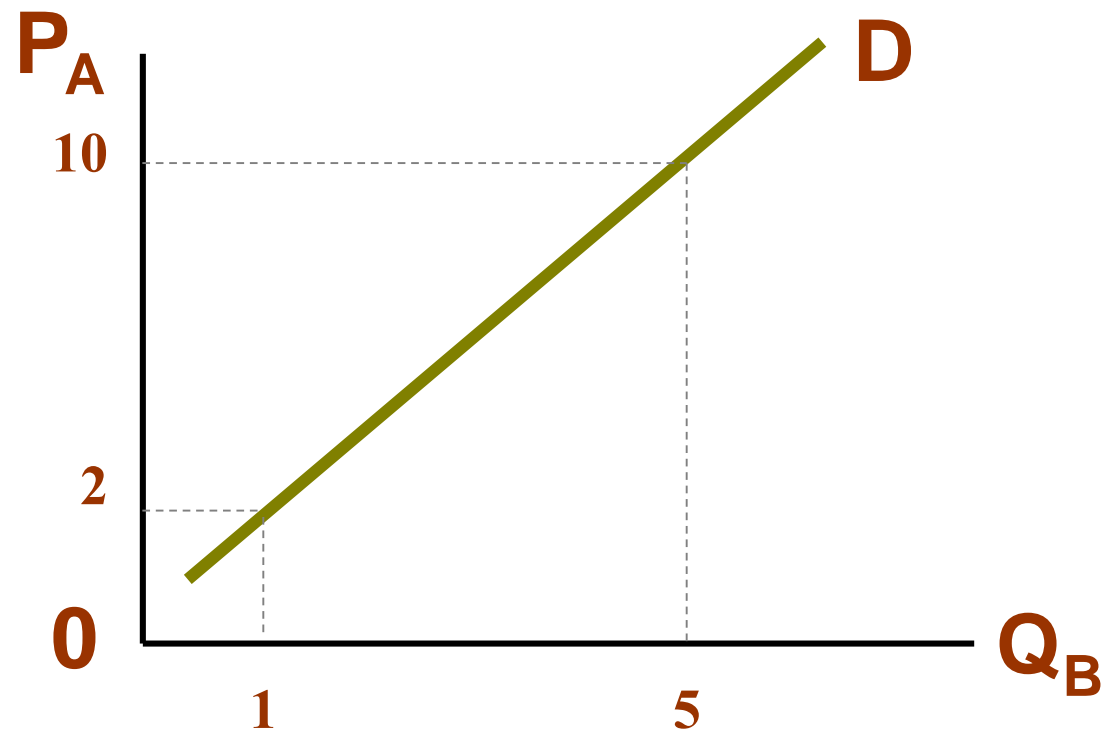
$$Q_B = a - b P_A$$

กรณีสินค้าที่ใช้ทดแทนกัน

- ตารางที่บอกให้รู้ว่าปริมาณเสนอซื้อสินค้าที่กำลังพิจารณาอยู่ (สินค้า B) ณ ระดับต่างๆ กันของราคาสินค้าชนิดอื่น (สินค้า A)

P_A	Q_B
10	5
8	4
6	3
4	2
2	1

กรณีสินค้าที่ใช้ทดแทนกัน

กรณีสินค้าที่ใช้ทดแทนกัน

- สมการที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเสนอซื้อสินค้าชนิดหนึ่งกับราคาสินค้าอีกชนิดหนึ่ง (ทิศทางเดียวกัน)
- กำหนดให้ P_A = ราคาสินค้า A
 Q_B = ปริมาณเสนอซื้อสินค้า B

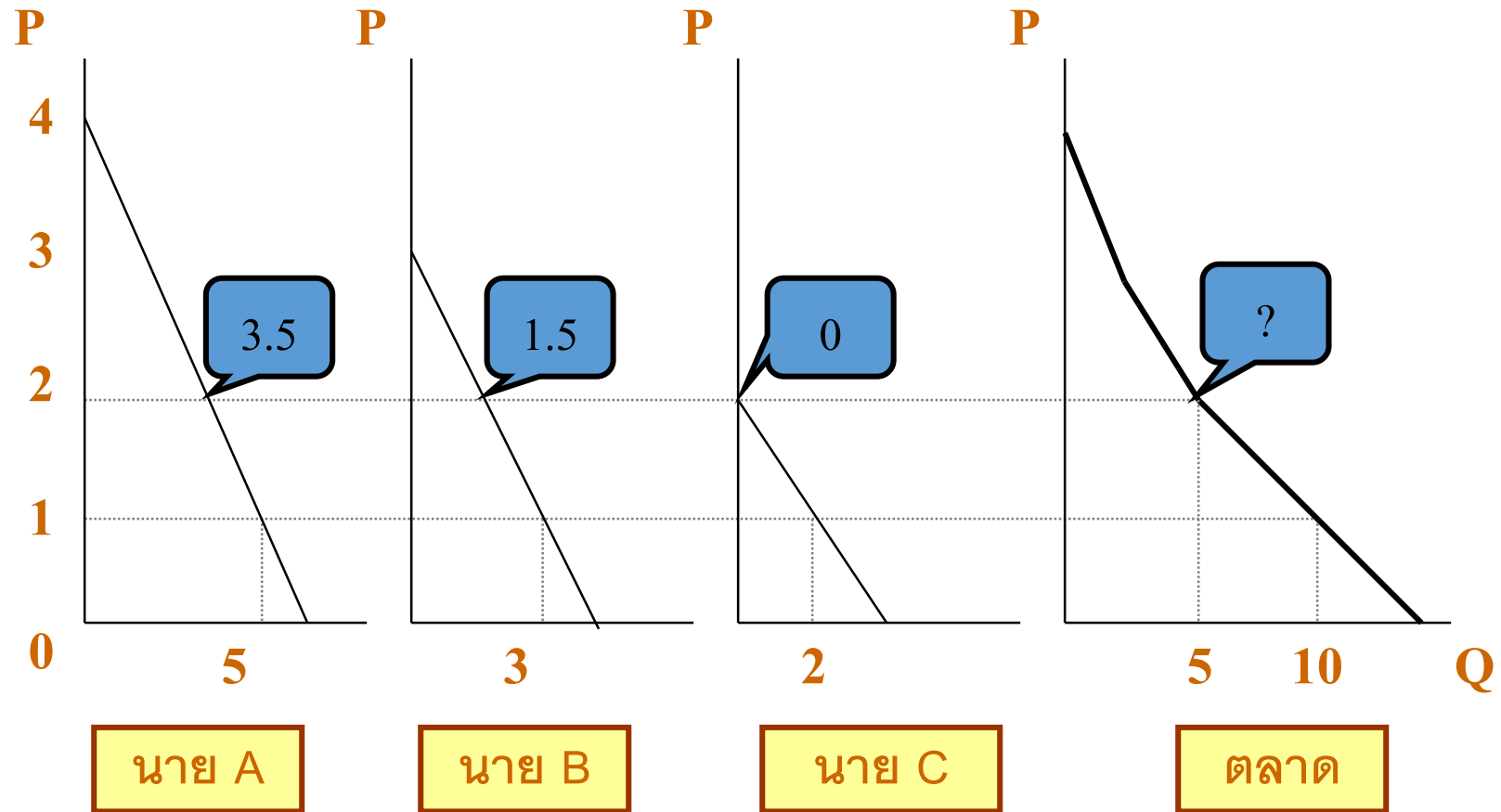
$$Q_B = a + b P_A$$

- อุปสงค์ส่วนบุคคล (Individual demand) : ปริมาณเสนอซื้อสินค้าของผู้บริโภคแต่ละคน ณ ระดับต่าง ๆ กันของตัวแปรที่กำหนดปริมาณเสนอซื้อ
- อุปสงค์ของตลาด (Market demand) : ปริมาณเสนอซื้อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่ง ณ ระดับราคาหนึ่ง ๆ ของผู้บริโภคทุกคนในตลาด

ตารางอุปสงค์ส่วนบุคคลและอุปสงค์ของตลาด

ราคา	นาย A	นาย B	นาย C	ตลาด
0	7	5	4	16
1	5	3	2	10
2	3.5	1.5	0	5
3	2	0	0	2
4	0	0	0	0

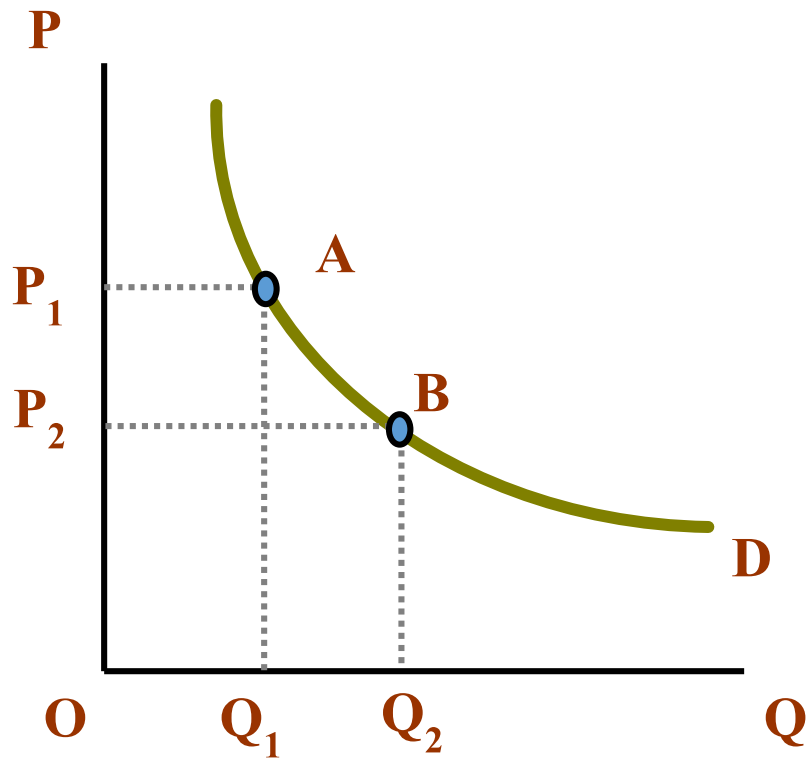
รูปภาพแสดงการหาเส้นอุปสงค์ตลาด

(Demand Determinants)

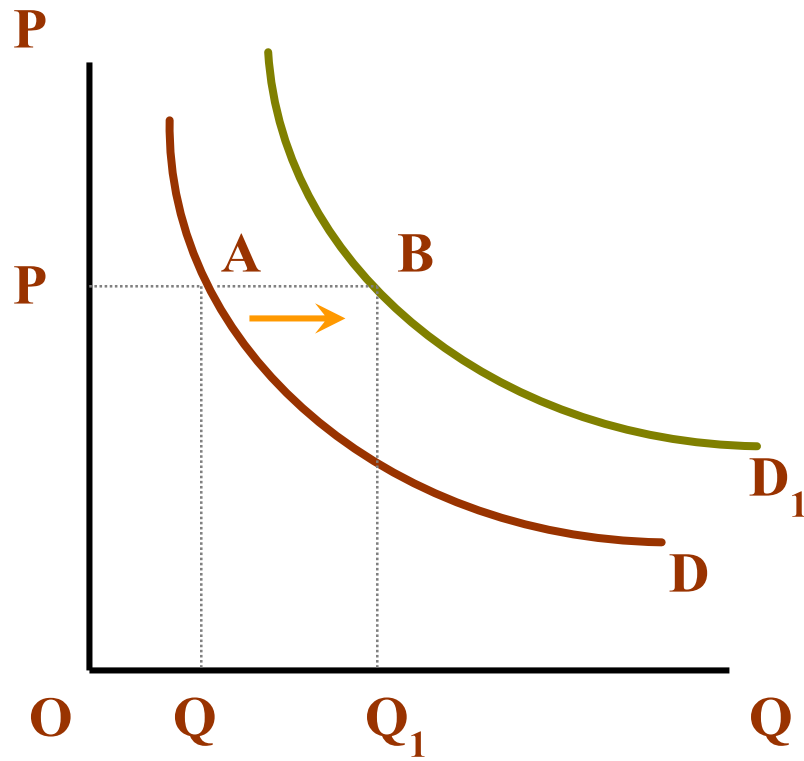
- ราคาของสินค้านั้น (ตัวกำหนดโดยตรง)
- ราคาของสินค้าอื่นที่เกี่ยวข้อง
- รายได้
- จำนวนประชากร
- การกระจายรายได้ในระบบเศรษฐกิจ
- รสนิยมของผู้บริโภค
- ฤดูกาล
- การคาดคะเน
- ปัจจัยอื่น เช่น ข่าวลือ ภาษีหรือนโยบายของรัฐ

(Changes in Quantity Demand)

การที่ตัวกำหนดอุปสงค์โดยตรง
คือ ราคาสินค้าเปลี่ยนแปลงไป
ตัวกำหนดโดยอ้อมอื่นคงที่
การเปลี่ยนแปลงเป็นการย้าย
จากจุดหนึ่งไปอีกจุดหนึ่ง บน
เส้นอุปสงค์เดิม ทำให้ปริมาณ
เสนอซื้อเปลี่ยนแปลง

(Shift in Demand Curve)

การที่ตัวกำหนดอุปสงค์โดยอ้อม
เปลี่ยนแปลง ทำให้ปริมาณซื้อ
เปลี่ยนแปลง ณ ระดับราคาเดิม

อุปสงค์เพิ่มขึ้น เส้นอุปสงค์เลื่อนไป
ทางขวา แสดงว่าปริมาณซื้อเพิ่ม

(Supply)

- อุปทาน หมายถึง ปริมาณเสนอขาย สินค้าชนิดใดชนิดหนึ่ง ในช่วงเวลาใด เวลาหนึ่ง ณ ระดับต่างๆกันของ ราคาสินค้า ชนิดนั้น ๆ
- ปัจจัย/ตัวแปรที่เกี่ยวข้องในการพิจารณา
 - ตัวแปรนำ : ราคาสินค้า (**P**)
 - ตัวแปรตาม : ปริมาณเสนอขาย (**Q**)

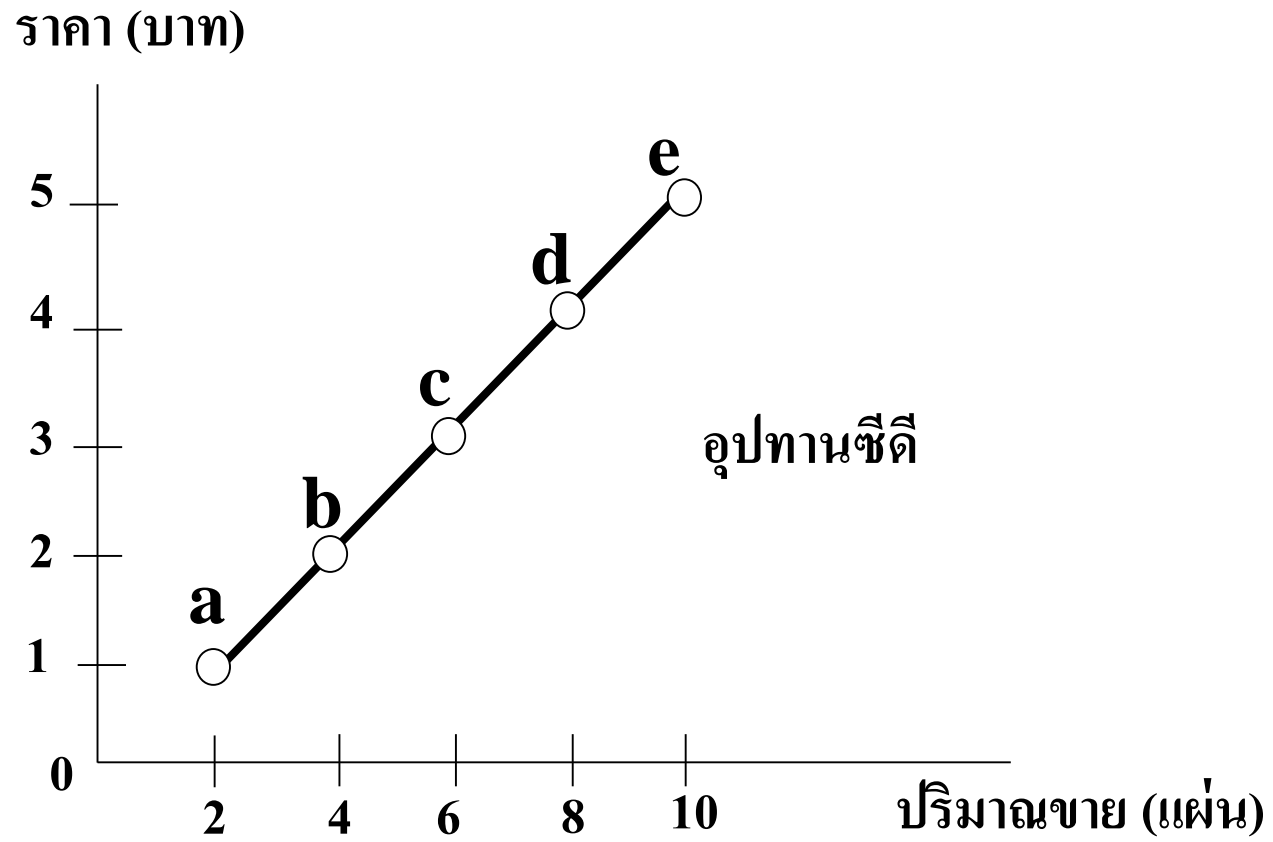
(Law of Supply)

- ปริมาณเสนอขายและราคามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน
 - P ↑ → Q ↑
 - P ↓ → Q ↓
- พิจารณาในรูปของ
 - ตารางอุปทาน (**supply schedule**)
 - เส้นอุปทาน (**supply curve**)
 - สมการอุปทาน (**supply equation**)

(supply schedule)

- ตารางที่บอกให้รู้ว่า
ปริมาณเสนอขายสินค้า
ที่กำลังพิจารณาอยู่ ณ
ระดับต่างๆกันของราคา
สินค้าชนิดนั้นๆ

จุด	ราคา (บาท)	จำนวนซื้ดี (แผ่น)
a	1	2
b	2	4
c	3	6
d	4	8
e	5	10

(supply equation)

- สมการที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเสนอขายสินค้ากับราคาสินค้า

- กำหนดให้ P = ราคาสินค้า

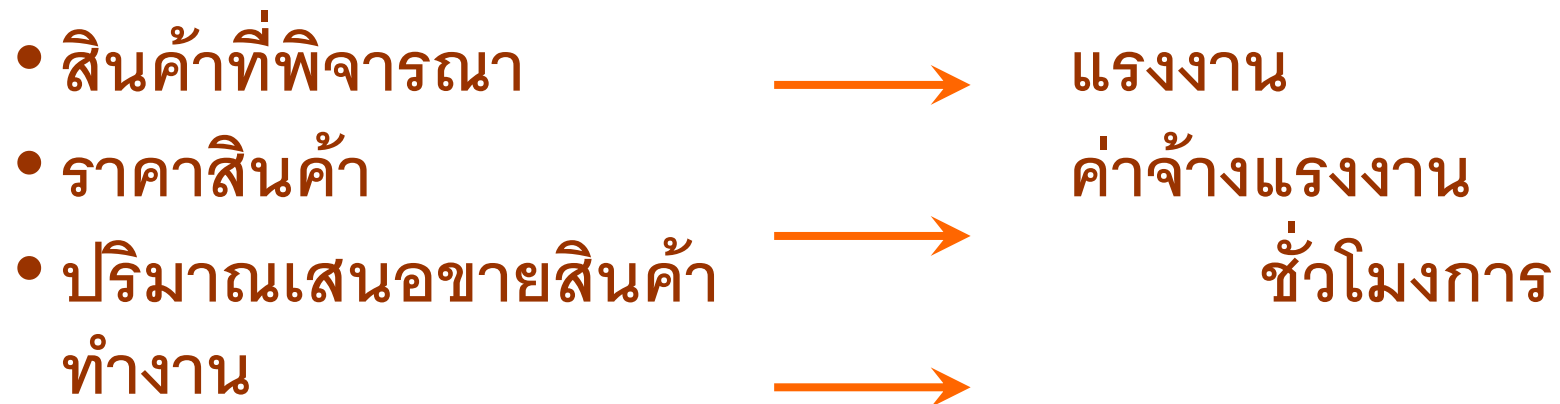
Q = ปริมาณเสนอขาย

c, d = ตัวเลขสัมประสิทธิ์, ค่าคงที่

$$Q = -c + dP$$

- $-c$: ผู้ผลิตจะเริ่มนำสินค้าออกขาย ณ ระดับราคาที่คุ้มกับต้นทุนการผลิต

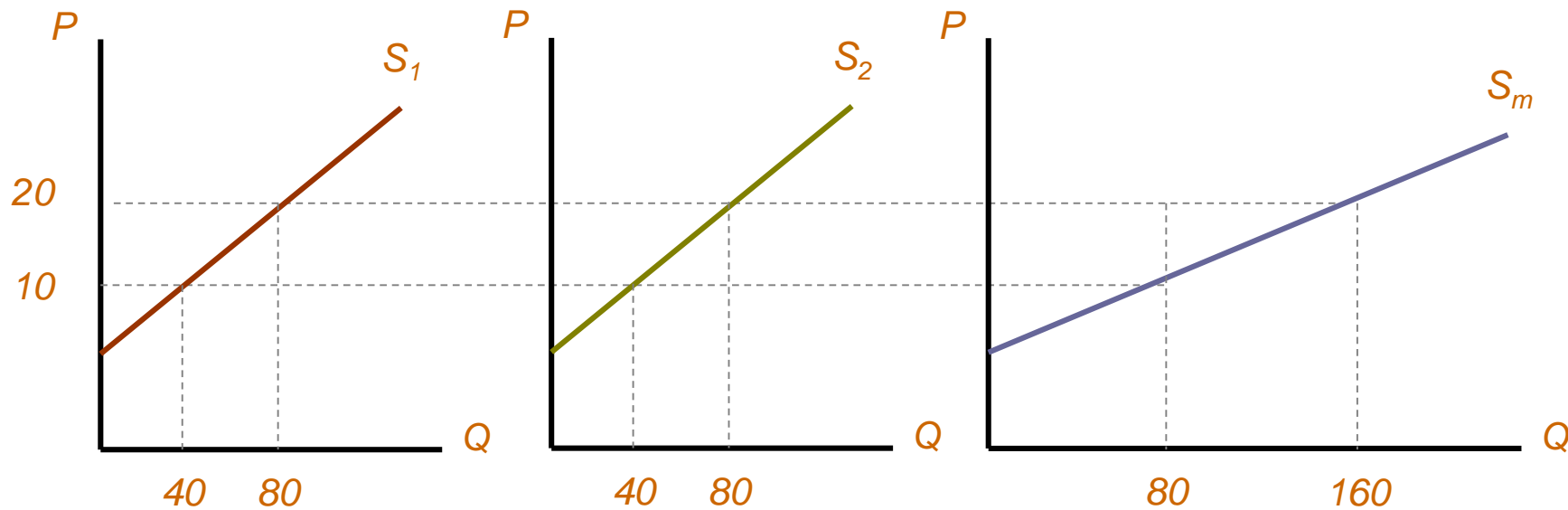
ตัวอย่าง : อุปทานแรงงาน

- อุปทานส่วนบุคคล (**Individual supply**) : ปริมาณเสนอขายสินค้าชนิดหนึ่งๆ ของผู้ขายแต่ละคน ณ ระดับราคาสินค้าต่างๆ
- อุปทานของตลาด (**Market supply**) : ปริมาณเสนอขายสินค้าชนิดหนึ่งๆ ของผู้ขายทุกคนในตลาด ณ ระดับราคาสินค้าต่างๆ

อุปทานของตลาด

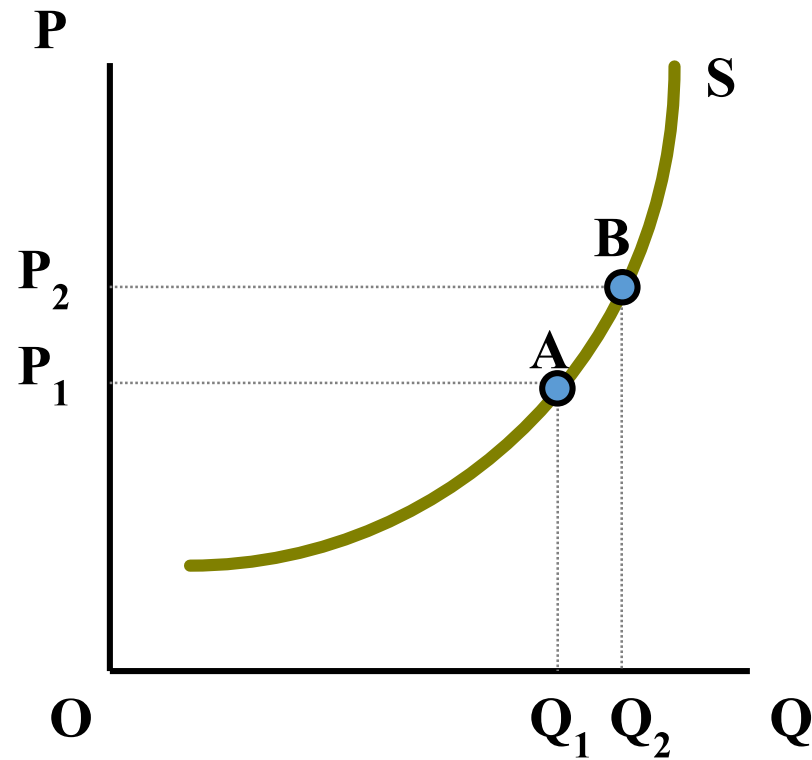
ราคา	ผู้ผลิต 1	ผู้ผลิต 2	ตลาด
10	40	40	80
20	80	80	160

(Supply Determinants)

- ราคาของสินค้านั้น
- เป้าหมายของธุรกิจ
- เทคนิคที่ใช้ผลิต
- ราคาของสินค้าอื่น
- ราคาปัจจัยการผลิต/ต้นทุนการผลิต
- จำนวนของผู้ขายในตลาด
- การคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต
- สภาพแวดล้อมต่าง ๆ

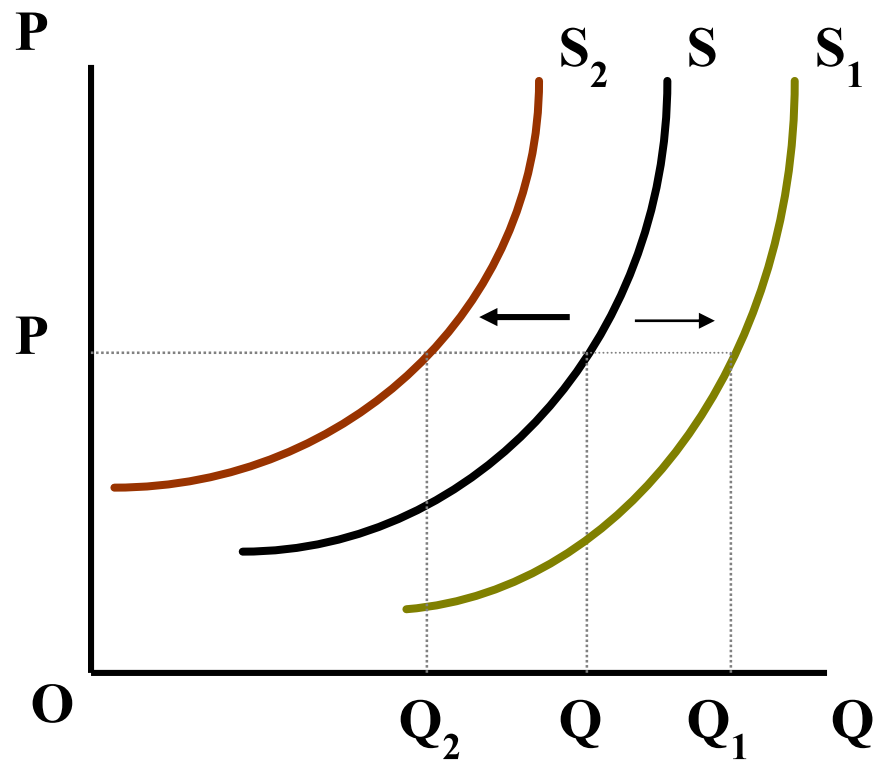
(Changes in Quantity Supplied)

เกิดจากราคาสินค้าเปลี่ยนแปลง
ทำให้จำนวนขายเปลี่ยนแปลง

เป็นการย้ายจากจุดหนึ่งไปอีกจุด
หนึ่ง บนเส้น อุปทานเดียวกัน

(Shift in Supplied Curve)

เกิดจากตัวกำหนดโดยอ้อมตัวใด
ตัวหนึ่งหรือหลายตัวเปลี่ยนแปลง
ทำให้ปริมาณขายเปลี่ยนแปลง ณ
ระดับราคาเดิม

อุปทานเพิ่ม เส้นอุปทานย้ายไป
ทางขวาหรือซ้าย